

Jelet hagyott a megjelölt

Kondor Béláról – negyedszázad múltán

GYARMATI BÉLA

Miskolc (ÉM) – Gálaműsorral emlékeznek Kondor Bélára, kép- és versteremtő művészre halálának 25. évfordulóján egy országos versmondóverseny győztese. A Pestszentlőrinci Kondor Béla Községi Ház, a Magyar Versmondók Egyesülete és a Miskolci Galéria által meghirdetett verseny legjobbjai december 14-én, vasárnap délelőtt 11 órától lépnek fel a Petró-házban. (Miskolc, Hunyadi u. 2.)

Holtában kezdtem ismerkedni Kondor Bélával. Elég bizarr dolog. Fényképfelvételek készültek arról, miként jelentek meg teteme fölött (ahogyan majd mindannyiunk fölött megjelennek) azok a fáradt, arcú kopott emberek, akiknek jó adag rumot kell inniuk, hogy ne reszkessen a kezük. Őt is elvitték...

NINCSEN MŰVESZET MAGA ÉS NEM PUSZTULÁS A HALÁL. Akkor még nem ismertem ezeket a Kondor-sorokat. Nem ismerem a költőt. Nem tudtam, hogy – miként Nagy László írja – „költő és festő egy”. Nem tudtam, hogy a „maradó szerkezet” (kép, vers) komponálásának mestere, megszállottja. Tudtam, amit olvastam róla, hogy roktanul magányos csillag, isteni tehetség. De hát a szavak sokszor szegénynek bizonyulnak. Legalábbis a leírt, a kicsit hivatalosan méltató szavak.

Lenkey Zoli (akinek műtermében kést dobáltunk, verset olvasunk és pálinkát ittunk) másképpen mesélt róla. Tőle tudom, hogy az angyal és az ördög – soha meg nem szűnő – örök viadala kötötte le figyelmét.

Aztán néztem a képeit. A nagyratörő tiszták – akik megtöretnek, megöltenek –, Ikarosz, Hamlet, Dózsa, s más „párttűt angyalok” médiumává szegődött. Ez volt a sorsa. Az erkölcsi hitelesség hirdetésére született. Ehhez kapott, erőt, invenciót, varázslatos teremtő készséget – ez tette egyedülállóvá és legyőzhetetlenné. Többretegű, többértelmű művei talán még nincsenek is igazán megfejtve...

Ehhez sok hivatalos minősítést el kell felejtünk. NE OLVASSUNK A MŰVEKRŐL – OLVASSUK AZ OKOAT, ILLETVE PROBALJUK MEG LÁTVÁ LÁTNI! Mert a remekművek beszélnek hozzánk, mutatják magukat; MEGSZÓLAL-TATHATÓK ÉS LÁTHATÓVA VÁLNAK, ha vesszük a fáradságot, ha nem vagyunk süketek és vakok...

Idézet önéletrajzából: „Főképp könyvek illusztrálásából élek, olykor vállalkozok megrendeléseket különböző templomokból.”

Fölsejlik, hogy nem volt éppen könnyű sorsa. Ne áltassuk magunkat: a művészeket mindig az adott kurzus hivatalnokai (vagy szervilissé vált piktorok, irodalmárok satöbbi) minősítik – sajnos. Ennélfogva keveseknek van szerencséje, mert – ritka kivételtől eltekintve – csak tehetség képes felismerni a tehetséget. Kondor Bélát festőművészként nem akarták fel- és elismerni. A költőt ugyancsak fenntartással fogadták. A grafikus előtt azonban – kénytelen kellen – meg kellett hajolniuk. S ebben nagy szerepe van Miskolcnak. Elsősorban Fedy Gyula munkálkodásának köszönhetően, az itt nyújtott technikai lehetőségek, s a megteremtett alkotói légkör a várost a „grafika Mekkájává” emelte.

Ottthonra lett Miskolcon Kondor Béla is – mint oly sokan mások – s közöttünk van most is. És nemcsak állandó kiállításával...

Most megszólalnak a versei! Az adventi várakozásban hallgatván ezeket, meggyőződhetünk róla, hogy Kondor nem hagyta abba az igazmondást – noha 25 esztendővel ezelőtt „visszatért a semmiségbe, ahol minden megvan”.

Tanári tárlat a Földesben

Bihari Zoltán művésztanár – a miskolci Kosuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola rajztanára, megyei, városi rajz szaktanácsadó – olajképeit bemutató tárlat nyílt tegnap a Földes Ferenc Gimnázium földszinti folyosóján. A kiállított tájképek, csendéletek, portrék – a tervek szerint – a téli szünetig láthatók. Fotó: Vajda János

A „kritikus” Miskolci Téli Tárlat

Beszélgetés Dobrik István galériaigazgatóval a szombaton nyíló kiállításról

DOBOS KLÁRA

Miskolc (ÉM) – Két Miskolci Téli Tárlat között általában két év telik el. A mostani „rendbontás” – hiszen utoljára három éve rendezte meg a Miskolci Galéria a régió képzőművészeti találkozóját – a galéria régi épületének megszűnéséből ered. December 13-án, szombaton délelőtt 11 órakor már az intézmény új épületében, a Rákóczi-házban lesz a megnyitó.

● Kíváncsian vártuk, hogy ez a sokszínű anyag hogyan is fest majd az új helyen. Megítélésem szerint szépen – mondja Dobrik István, a Miskolci Galéria igazgatója. – Az elején nagyon elkeseredtünk, mert elég vegyes színvonalúak voltak a beküldött munkák. Régebben valamiféle kvalitásbeli megbízhatóságot is jelentett, hogy kötve volt bizonyos tagsághoz a részvétel. Abból a rendszerből fakadóan persze voltak, akik nem juthattak be a Téli Tárlatra. A szabadbeadásban viszont az a kihívás rejlik, hogy ide most bárki elhozhatja alkotását. Sokan küldtek munkákat olyanok is, akik feltehetően nem ismerik a képzőművészeti élet trendjét, és túlértékeltek önmagukat. Így igen sokszínű és értékben nagyon széles skálán mozgó anyag került a zsűri elé.

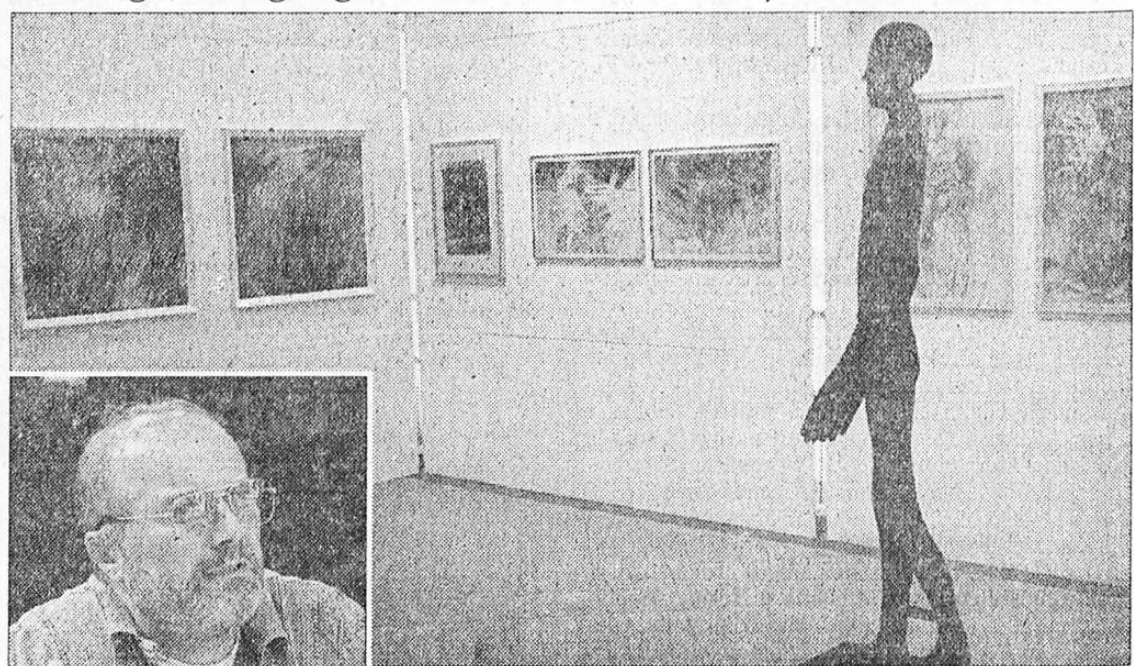
□ Benne van új tehetségek felfedezésének az esélye...

● Való igaz.

□ Most sikerült valakit felfedezni?

● Ilyen nagy felfedezett most nincs, de van olyan fiatal, akivel már találkoztunk például a Zempléni Nyári Tárlaton, ahol díjat kapott, és díjat kap itt is. Szerepelnek fiatalok, frissítik azt a megszokott anyagot, ami megjelenik a Téli Tárlatokon általában résztvevő művészek esetje alól. Amiért fontos ez a tárlat, hogy végül is itt a régióban, tehát Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megyében élő művészek bemutatkozási fóruma, szinte antológiája az itt élő művészetnek.

□ Sokszor beszélt a mai társadalomra jellemző értékviszágról, amit jelez talán az ide beérkezett alkotások „veggyessége” is. A kevésbé jó munkákat kiszűrték, az ér-

A Miskolci Téli Tárlatra 119 alkotó 331 művet küldött be, ebből 77 alkotó 119 munkáját láthatja majd a közönség. Kis képünkön Dobrik István. Fotó: Dobos Klára

tekesek maradtak. Így egyfajta értékdő szerepe is lehet az ilyen tárlatoknak?

● Már szinte közhelyszerű, de engem nagyon aggaszt az az értékviszágról, ami az országban – és Miskolcon is – van ezen a területen. Rengeteg olyan művel találkoztunk a boltokban, piacon, árveréseken, amelyek megcsúfolják a képzőművészetet. Ez azért nyomaszt, mert tudom, és fontosnak érzem, hogy egy szabad társadalomban bárki bármit csinálhat. De veszélyesnek tartom az igénytelen, szakmai szempontból kifogásolható alkotások tömegességét. Úgy gondolom, a Miskolci Galériának egyik nagyon fontos feladata lehet egyfajta etalon felmutatása. Megítélésem szerint, akik ezen a területen valamelyest hozzáértő szakemberekként dolgozunk, a kvalitás itt keresendő. A galériának ezekkel a tárlatokkal eligazító, mértékadó, kritikus szerepe van...

□ Lehet már tudni a díjazottakat?

● A díjszűri csütörtökön lesz. De

a zsűrit eleve kértük, hogy tegyen javaslatot a díjazásra, és ezt ezelőtt egy hónappal meg is tette. A véglegesítés, elfogadás lesz csütörtökön, akkor egyeztetünk a díjelajánlókkal.

□ Ők általában elfogadják a szakmai véleményét?

● Szerencsére még nem találkoztam olyannal, hogy valamelyik díjelajánló azt mondta volna, nem fogadja el a zsűri ajánlatát. Nagyon korrekt díjelajánlóink vannak. Bár olyan már volt, hogy valaki azt mondta, ő díjat akar adni X.Y.-nak. Tájékoztattuk, hogy ezen a tárlaton ez nem így működik. Ha valaki fontos neki, szponzorálja.

□ A képző- és iparművészeti anyag mellett most először fotókat is vártak...

● Igazán nagy felhozatal nem volt, de ez feltételezhetően éppen abból adódott, hogy első alkalommal hirdettük meg. Hiszen a fotónak megvannak a saját sereg-szemléi, például az Észak-magyarországi Fotóművészeti Szemle, ami már rég volt Sárospatakon. Mivel fontosnak tartjuk a fotót, úgy gondoltuk, kihasználjuk a nagyobb tér adta lehetőséget.

Hangulatos kis anyagnak tartom, ami itt összejött. És biztos vagyok benne, hogy két év múlva, ha híre megy, akkor a régióban élő fotósok talán fontosabbnak tartják majd, mint a seregszemléjüket, amit én szervezetteljesen fáradtnak érzek...

□ Az iparművészeti anyag is összeállt?

● Litwin József iparművész nagyon sokat tett azért, hogy a Téli Tárlat sikerüljön, nagyon sok szponzorra, díjalapítóra talált. A régi Miskolci Téli Tárlatokon csak egy-két textíles, ötvös jelent meg, hiszen az iparművészek számára kevésbé volt kedvező a kiállítás-szponzorálás lehetősége. Három évvel ezelőtt Litwin Józseffel próbáltuk megszervezni azt, hogy azok az iparművészek, akik itt élnek, akik környezetünk alakítói, szerepeljenek a Téli Tárlaton. Sajnos, nem jött el mindenki. És most is úgy érzem, nagyobb volt a lelkesedés, mint a megjelenés. Biztos, hogy a közönség izgalmas kis anyagot láthat majd a Mini Galériában, de az is biztos, hogy sokkal több van az iparművészetben, amit esetleg egy tárlaton meg lehetne mutatni.

Ismét a rezesek „vágták ki a rezet”

Sylvia Kowalczyk, Kovács Imre és a Miskolci Szimfonikus Zenekar hangversenye

BÁNHEGYI GÁBOR

Miskolc (ÉM) – Donizetti Don Pasquale nyitánya, Mozart C-dúr versenymű-fúvóla és hárfára című opusza – közreműködött Sylvia Kowalczyk (hárfa) és Kovács Imre (fúvóla) – Saint-Saens G-dúr hangversenydarabja – Sylvia Kowalczyk közreműködésével –, valamint Richard Strauss Till Eulenspiegels vidám csínyei című műve hangzott el a Miskolci Nemzeti Színházban hétfőn este a Kovács László vezényelte Miskolci Szimfonikus Zenekar előadásában a Népszerű Zenei Estek koncertsorozat keretében.

Ha nem lett volna műsorfüzet és plakát, méltán lehetett volna egy kis közvélemény-kutatást végezni a nyitódarab elhangzása után, vajon ki volt a zeneszerző: Donizetti, Rossini vagy Verdi. Szinte biztos, mindhárom zeneszerzőre

érkeztek volna voksok, bár a jellemző stílusjegyeket, formai megoldásokat és a dallamvilágot figyelembe véve talán Verdire a legkevésbé. De nem volt ha, hanem Donizetti volt fergeteges vidámsággal, sodró lendülettel, ami magá-

ban hordta a veszélyt, ha ilyen hamar bemelegedik a zenekar, ellövetik a puska-por.

De itt sem volt ha, mert nem lövetett el. Mozart jött, látott és ismét meghódította a koncertlátogatót. A Mester ismét tanúbizonyságot tett arról, hogy nemcsak zseniális komponista, de tökéletesen ismeri minden hangszer sajátosságait is. Ez alól a fúvóla és a hárfá sem volt kivétel, és Mozart gondoskodott arról, a szólistákkal kihasználta a hangszerükben rejlő lehetőségeket – adott esetben a végtelenséget egy kicsit kijebb tolv. Ennek Kovács Imre esett áldozatul, akinek a játékát

a gyakori fekvésváltások időnként megsínylették. Fúvóla a mélyebb hangfekvésekben átfújós, esetenként „reszelősen” levegős és száraz volt, a legmagasabb hangtartományokban pedig hamiskás. A művész hétfői játéka nem emiatt tartozott a közepesen megfelelt kategóriába, hanem azért, mert mellette a hárfás Sylvia Kowalczyk egyenesen csillogott. A művész karakteres, határozott egyénisége játékába is beköltözött, hihetetlenül finom dinamikai érzékkel, a legapróbb részletekig kidolgozott, „müzbiztos” előadással uralta a darabot.

Ez egy kicsit ki is fá-

raszthatta, mert a szünet utáni újbóli fellépése inkább a felejtető kategóriába tartozott. A csillogás megtompult, a precíz előadás néhol elmosódott, a hárfá hangja nem egyszer „elfátyolosodott”, tompává vált.

Richard Strauss azonban kikököntette ebből a melankóliából a zenekart. A zeneszerző szinte tomboló jókedvvel pajkoskodtak a főhőssel egyetemben, akik közül – a hangversenykrónikák rendszeres olvasóinak talán már „unalmas” lehet az utóbbi időben – ismételt a fúvószekció (különösen a rezesek) tagjai nyújtottak lenyűgöző teljesítményt.

Cigánygyerekek seregszemlén

Miskolc (ÉM) – Tehetséges cigánygyerekek megyei kulturális seregszemlét rendezt meg a B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet (PKI) december 13-án, szombaton délelőtt fél 10-től az Ady Endre Művelődési Házban (Miskolc, Árpád u. 4.). Az eseményen 21 település 27 általános iskolájából mintegy 300 tanuló mutatkozott be.

A gyermekek a helyi általános iskolákban selejtezőkön vettek részt, így jutottak a döntőbe. A szombati versenyen ének, zene, tánc, vers- és prózamondó kategóriákban indulnak egyénileg és csoportosan. Sok kistérségen élő gyermek számára ez a seregszemle nemcsak fellépési lehetőséget jelent, de azt is, hogy városba utazhatnak – mondta Bánnyiczki Lászlóné, a PKI tanácsosa.

Iskolák a templomért

Miskolc (ÉM – HI) – A felgyűjtött deszkatemplom újjáépítését segítően a Dósgyőr-Vasgyári Szakmunkásképző és Szakközépiskola tantszűlete és diáksága Iskola a templomért elnevezésű akciójával. Január végétől műsor-sorozatot kezdenek, a bevételt a tetemvári műemléképület felújítására fordítják. Az iskola színháztermében tartandó előadásso-

rozatban lesz irodalmi összeállítás, koncert, önéletrajzi bemutató. A szervezők levélben értesítik majd az iskolákat. Hozzávetőleg nyolc-tíz műsort terveznek, a belépődíj 50-100 forint között lesz – számolt be terveikről Németh László, az iskola igazgatója. Mint mondta, tanárok és diákok lelkesen készülnek a város műemlékének újjászülését segítő akcióra.